

ב א מיי פ"ב מהל' מלוה וזה הל' מ סמנ עשין ד' טושיע ח"מ ס"י קב פ"י י:
בא ב מיי שם הל' י' סמנ שם טושיע ח"מ ס"י קב וטושיע ח"מ ס"י ט' ס"ט:
בב ג מיי פ"א מהל' שכירות הל' ו סמנ עשין פ' טושיע ח"מ ס"י טו פ"ה י:
ס"ט פ"ה י:

הנהגות הב"ח
(א) הוב' ד"ה אגרה ק' ו"ה אגרה פ' הדב"א:

מוסף רש"י
אדרכתא. לטון ירוק ומשיעו מנו פסקה בחלל ואלא אדרכתא (כתובות ט) ולטון התקלה (שופטים ב) כמרו אף דמינין הדיפוסיה מטמה הדיפוסיה (ועיל טו).
תחזור פרה לבעלים. אע"פ שאין הבעלים בעלי דברים של שאלו והשוכר שהאל לו בעל דברים אלו חסר כלום שהרי פטור בלואין אפי"ה השאלו יום לו דין על השאלה לננות יעמוד בעלים הראשונים במקומן ויגבין מן השאלה (קטן טו).

מוסף תוספות
א. ואמר לה אדרכתא לאו שפיר כתיבא, ומשעב לאו אה היתה כתובה כדון היתה טורפת מבי מטא אדרכתא לידה. מוס' ה"ל"ט. ב. לא שרצה לומר דמבי מטא אדרכתא לידה אולת פירות, אלא. ח"ו. ג. דמפוטו ב' דלא שפיר כתיבא לא אכלה אפילו מבי שלמי ימי אכרותא משום הדבריה בטעות הואי. מוס' ה"ל"ט. ד. וראה שמתה כדרכה. מוס' ה"ל"ט. ה. ה. [נ]אין כאן עוד פרה של שכירות כי לא תחזור אליו עוד. מוס' ה"ל"ט.

רבא אמר מבי שלמי ימי אכרותא. וז"ל שהיה הנושא (כתובות דף קד: ועס ד"ה ה"ג) דאמר רבא אחוי אדרכתא והסס רבא גרסינן מדאמר והא מר הוא דאמר אחריות טעות סופר הוא והיינו רבא דפסיק כן לעיל בפ"ק אדרכתא ד' דאי שפיר כתיבא הוה גבי מיומא דאכרותא וזאת דגרסי בשמעתינן רבא אמר מבי מטא דאדרכתא לידה וצמר הכי רבא ולפי זה אחי טפי בפשיטות היא דהנושא והקדים רבא לאזני ורבה משום דאדרכתא קודם לאכרותא ודברי רבא דאמר עדיו בחתומיו זכין לו מיושב טפי לנשות צמר דברי רבא מקודם:

תחזור פרה לבעלים הראשונים. אין לפרש משום דאל"ל משכיר לשוכר פתי גבך דהשאלה שילם דמיה דצ"פ השואל (לקמן דף לו: ועס) בעי רמי צר חמא בעל בנכסי אשתו שוכר הוא או שואל הוא היכא דאגרה פרה מעלמא ואיכסביא אליבא דרבנן ודאי בעלה פטור משום דאשתו עמו במלכתו והוא שאלה בצעילי (וואשה חייבת כדן שוכר) כי תבעי לך אליבא דר' יוסי שואל הוא להחייב צעילים הראשונים במתה כדרכה או שוכר הוא ופטור והשתא התם כיון דרבנן הבעל פטור מן האשה משום דהוי שאלה בצעילים לא יתחייב נמי לר' יוסי לצעילים הראשונים אלא טעמא דרבי יוסי הוא בגמ' דקבר דשוכר לא קני אלא בשבועה ומשכיר יאמר לו דל אנת ודל שבועתך ומשעתינא דינא כהדי שואל א"ל מי שברת שוכר בשבועה הוא דקא קני לה משעת מיתה הוא דקני ושבועה כדי להפיס דעתו של בעל הבית א"ר זירא פעמים שהבעלים משלמין כמה פרות לשוכר היכי דמי אגרה מיניה מאה יומי והדר שיילה מיניה תשעין יומי הדר אגרה מיניה תמנן יומי והדר שיילה מיניה שבעין יומי ומתה בתוך ימי שאלתה דאכל שאלה ושאלה מוחייב פרה א"ל רב אלא מדיפתי לרבנא מכדי חדא פרה היא עייילה ואפקה אפקה משכירות ועייילה לשאלה אפקה משאלה ועייילה לשכירות א"ל ומו איתא לפרה בעינא דינמא ליה הכי מר בר רב אשי אמר אין לו עליהן אלא שתי פרות חדא דשאלה וחדא דשכירות שום היא דשאלה קני לגמרי דשכירות עבד בה ימי שכירותיה ומיהדר ליה למרה אמר ר' ירמיה פעמים ששניהם בחמתא פעמים

אגריה איהו בחובו פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר הדרה וחד אמר אלא הדרה מאן דאמר לא הדרה סבר האי זביני מעליא היא דהא מדעתא דנפשיה אגביה ומאן דאמר הדרה סבר לא זביני מעליא הוא והאי דאגביה מדעתיה ולא אתא לדינא מחמת כיוסופא הוא דאגביה ומאימת אכיל פירי רבה אמר מבי מטא אדרכתא לידה (א) אבי אמר עדיו בחתומיו זכין לו רבא אמר - מבי שלימו ימי אכרותא: **מתני' השוכר פרה מחבירו והשאלה לאחר ומתה כדרכה ישבע השוכר שמתה כדרכה (ה) והשואל ישלם השוכר א"ר יוסי כיצד הלה עושה סחורה בפרות של חבירו אלא תחזור פרה לבעלים: (ג) א"ל רב אידי בר אבין לאבוי מכדי שוכר במאי קני להאי פרה בשבועה ונימא ליה משכיר לשוכר דל אנת ודל שבועתך ואנא משתעינא דינא כהדי שואל א"ל מי שברת שוכר בשבועה הוא דקא קני לה משעת מיתה הוא דקני ושבועה כדי להפיס דעתו של בעל הבית א"ר זירא פעמים שהבעלים משלמין כמה פרות לשוכר היכי דמי אגרה מיניה מאה יומי והדר שיילה מיניה תשעין יומי הדר אגרה מיניה תמנן יומי והדר שיילה מיניה שבעין יומי ומתה בתוך ימי שאלתה דאכל שאלה ושאלה מוחייב פרה א"ל רב אלא מדיפתי לרבנא מכדי חדא פרה היא עייילה ואפקה אפקה משכירות ועייילה לשאלה אפקה משאלה ועייילה לשכירות א"ל ומו איתא לפרה בעינא דינמא ליה הכי מר בר רב אשי אמר אין לו עליהן אלא שתי פרות חדא דשאלה וחדא דשכירות שום היא דשאלה קני לגמרי דשכירות עבד בה ימי שכירותיה ומיהדר ליה למרה אמר ר' ירמיה פעמים ששניהם בחמתא פעמים**

יזא פרה וז לפי דברי משנתנו יש שהיה כולם שלו ויש שיעשה בהם ימי שכירותו ויחזירם: **ליזא אגרה מיניה מאה יומי והדר שיילה מיניה שבעין יומי וכו'.** ראובן ששכר פרה משמעון שיעשה זה מלאכה מהא יום וחזר שמעון ואמר לו עשה עמי טובה והשאלתי אותה משעיס יום מן המאה ששכרת ולאחר תשעיס אחזינה לך לעשות אלף י' ימים להשלים המאה וכן עשה יש כאן דין משנתנו דמתן השוכר פרה משנתנו והשאלה לאחר לתוך ימי שכירותה דמה לי צעילים ומה לי אחר אם מתה אלל שואל הרי שוכר פטור בשבועה והשואל משלם לשוכר חזר ראובן וצא אללו ואמר לו השכירנה לי מתשעיס יום שהיא שאלה צידך ממני ואשתבעד זה שמניס יום וכולו שכר וכן עשה הרי היא בחזקת שאלתו על שמעון כאלו השכירה לאחר שהרי נוטל שכרו וכל הנאה שלו ואם היתה מתה אלל ראובן היה ראובן פטור בשבועה ושמעון משלם לו פרה אחת ששאל ממנו והוא חייב בלואין ופרה אחת לעשות אללו עשרה ימים להשלים המאה חזר שמעון ושאלה ממנו שבעים יום מן השמונים ששכרה ממנו על מנת שיחזירנה לו ויעשה זה עשרה ימים להשלים השמונים של שכירות השני ואם היתה מתה בתוך שבעים יום הללו הרי יש כאן דין השני כדן הראשון וישבע ראובן שמתה כדרכה ושמעון השואל משלם לו ד' פרות שמים נחלטות לו בצביל שתי פרות שאלות שהשאלו ראובן וצפסע זה כאלו מתו שתייהן שרי אין פרותו בעין שהשאלו בראשון דינמא הרי החזיר לו פרתו וזו שהוא משלם לו עכשיו בתורת משלומין צאה לידו והרי יש לו עליו שתי תביעות על שתי שאלות ושתי תביעות על שתי שכירות לעשות אללו עשרים יום: **מדי חדא**

ל' לעיל יג. [א"ט],
(ב) [לקמן טו:], א [נ"ז] צ"ל
צ"ק ק"ק; (ד) [ויקרא ה.],
(ה) דף טו: ד"ה בשטרי,
(ו) ע"י רש"י ונמנהר"ס
ש"ך נראה שגורס ואלה
פטורה וכו'; (ז) ז"ל פ.
רש"י; (ח) ז"ל כ. רש"י,

רבנו הגנאל

אגביה הלוח מעדוה ומכרה למלוה. פליגי בה רב אחא ורבינא. ויקי"מ. לן הלכה כדברי המקיל, הילכי לא מהדר. זה ששמה לו מאימת אביל הפירות, רבה אמר מבי מטא אדרכתא לידה. סדר הדין. מוציא מלוה שטרו בב"ד ומקיימו ומחייבין הלוח לפדותו, לא פרע, קורעין שטר החוב וכותבין למלוה אדרכתא על נכסי הלוח, ומכריזין, ואחרי ההכרזה שמיין נכסי הלוח ומחליטין למלוה. לא מצא נכסין ביד חזקין, כותבין לו טריפא, ואחרי שיטרף קורעין הטרפא וכותבין לו אדרכתא על הנכסין הללו, ואחר כך קורעין אדרכתא וכותבין לו שפא על שדה זו ומחליטין אותה למלוה. אבוי אמ' בחתימת העדים על האדרכתא מיד זכה המלוה בשדה. רבא אמ' מבי שלמן (אדרכתא) (אכרותא) ויקי"מ. לן כרבא. מתני'. השוכר פרה והשאלה לאחר ומתה כדרכה, ישבע השוכר משתה כדרכה והשואל משלם לשוכר. אוקמה ר' אמי בשנתנו לו הבעלים רשות כגון שאמרו לו לדעתו, כלומ' אם רצונך להשאלה לו הרשות בידך. עכשיו אם ראה אותה השוכר שמתה ברשות השואל כדרכה ישבע ויפטר, וישם השואל לשוכר. אמר ר' זירא פעמי' שמשלמים הבעלים כמה פרות לשוכר כו', ודבריו פשוטין הן. אמ' ר' ירמיה פעמי' שהשוכר והשואל שניין בחמתא.

פרה הואי כו'. ולענין משלומין נמי לשלם ליה פרה אחת ותעמוד במקום הראשונה תחת שתי השאלות ותהא שלו ואחת ימסור לו לעשות זה עשרים יום: **מי יושא לפרה צעילא דינמא פי.** אילו היתה קיימת היה פטור לגמרי אלל שיעשה זה עשרים יום עכשיו שמתה צא עליו בתורת משלומין שואל לשוכר על שתי תביעות: מר בר רב אשי ס"ל כאתקפתא דרב אחא מדפתי: **שום שאלה אחת היא.** דכיון דחדא פרה הואי אלל שמחמת שוכר שהשאלו הוא צא עליו שני שאלות פרה אחת אינן אלל אחת: **פעמים ששניהם בחמתא.** אמנתיתין קאי. השוכר והשואל נשבעו לשקר ולא כפרו ממון והרי הן בשבועות צטוין וקרבן שלו חטאת כדמבי צויקרא או נפש כי נשבע וגו':
שניהם

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

לו.

עין מושפא
גר מצוה

6) [על לז, ט] ג'כ"ד
 7) א לשי' ג.
 8) ז"ק ק: בעמ' ק"ט.
 9) [קדושין מה: וט"ז].
 10) ג'לג' ר"ע ה"א ס"א.
 11) [וש"ע מוס' שבת ע"ג: ד"ה ובה, ט] ונחמ'ס' דפקד' הגול' ש' כח' ע"ד א"ר אפי' ג'לג' ר"ש א"ן ח"כ ל' טרפ"ן א"ל ג'ול' א"ל ג'פקד'ן ומק' דל' עשה א"סור' לא כ"י ע"ש [ע"ש רש"י ט"ז, ט] [ב"ק ק"א].

רבינו הגנאל

אף בראשונה, בהא דנתן למי משלם למי שהפקידו אצלו, חולק עליו ר' יוסי ואומ' אינו משלם אלא לבעל הפקידו, ואין הלכה כשמואל דהא ר' יוחנן פליג עליה, דהא בהדיא אמ' ר' יוחנן מודה ר' יוסי בראשונה שאינו משלם אלא למי שהפקידו אצלו, וקיימ' לן כר' יוחנן דהסתייג' בשמואל ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן, וכל שכן ר' אלעזר דתלמיד קטן הוא לגבי ר' יוחנן. מתני' אמ' לטעם גולת' אחד מכ' מנה ואינו יודע גילו דעתן של חשדו זה על זה לומר שמה חבירו יתבע המאמץ: ומאני' דהכא ממאי דר"ע היא. דתקשי לך דלמא ר"ע היא דפליגי נמי בההיא ואומר לא זו הדק מוילמנו מידי ענייה עד שיגלם גזילה לכל אחד ואחד: דקטני ענה דהסיא גו'. אלמא מודה ר"ע בהא ומאי שנא: ומשנינן **הסס דקטני** ליה. והוא אין חפץ ליתן אלף מן הדין ומספיקא לית לן לחיוביה לכל חד וחד: **הכא צבא לגלס ידי שמים**. ומלוי צבא לימלך מה יעשה ולא יעשה דהשתא ודאי אמרינן ידי שמים לא יאכת עד שתמן לשנייה שח' מהא מונחת עד שיצא אליהו ממלכ' הנגול מפסיד על יד: **דיקא נמי**. דטעמא דמתני' צבא לגלס ידי שמים מן העונש ולא מן הדין מדתלי טעמא צדוקה מפי עצמו שלא היה אדם תובעו כלום משמע שהוא צבא לימלך: והנה מה טוען. לכל אחד דקטני מניח גזילה צנייה ומסתלק: וזו

אף בראשונה. בשלם ולא רצה לישבע כיצד זה נותן לתוך כיסו כפילו של זה אלף יחזיר הכפל לבעלים: **שכבר שילם**. קודם שנמלך הגנב וקנה כפל כדאמר מעיקרא אדעתא דהכי אחאי ליה: **בתנאי' שהוא מפי עצמו**. הואיל והודה מפי עצמו. ובגמ' מפרש טעמא מה הוא: **הוא: זה אומר מאיס שלי**. לאחר זמן כשצאו ליעול פקדוין: **מה הפסיד הרמאי**. א"כ לא יורה לעולם על האמת: **מסוך הגדול**. ישכרנו: **גמ' מספיקא מפקינן ממונא**. דקטני נותן לזה מנה ולזה מנה: **ולא אמרינן**. כשהו מוצע וזה אומר איני יודע אם לך אם להבדך אוקי ממונא צחוקת נמצע זה שלא נפסידנו ממונו והא דתנא מונח עד שיצא אליהו: **ישא**. דחד גברא הפקיד ה"ל כמי שנאמנים זה על זה להפקידו שני פקדונותם צרכור אחד דלית ליה למידק מה יש לזה כמותו ומה יש לחבירו ור"ע. דלא כר' אבהו הוה מייחו כיון שהפקידו זה צפני זה גילו דעתן של חשדו זה על זה לומר שמה חבירו יתבע המאמץ: ומאני' **דהכא ממאי דר"ע היא**. דתקשי לך דלמא ר"ע היא דפליגי נמי בההיא ואומר לא זו הדק מוילמנו מידי ענייה עד שיגלם גזילה לכל אחד ואחד: דקטני ענה דהסיא גו'. אלמא מודה ר"ע בהא ומאי שנא: ומשנינן **הסס דקטני** ליה. והוא אין חפץ ליתן אלף מן הדין ומספיקא לית לן לחיוביה לכל חד וחד: **הכא צבא לגלס ידי שמים**. ומלוי צבא לימלך מה יעשה ולא יעשה דהשתא ודאי אמרינן ידי שמים לא יאכת עד שתמן לשנייה שח' מהא מונחת עד שיצא אליהו ממלכ' הנגול מפסיד על יד: **דיקא נמי**. דטעמא דמתני' צבא לגלס ידי שמים מן העונש ולא מן הדין מדתלי טעמא צדוקה מפי עצמו שלא היה אדם תובעו כלום משמע שהוא צבא לימלך: והנה מה טוען. לכל אחד דקטני מניח גזילה צנייה ומסתלק: וזו

גזל מחמשה. לא שייך הך פלוגתא לפלוגתא דרבי יוחנן ורב הונא דפ' השואל (לקמן דף 15): צברי ושמא' לר"ע דאמר מניח גזילה צנייה היינו משום דיועד צדאי שלל גזל לכולס רק לאחד אבל צרי ושמא' יודה דברי עדיף ור"ע דאמר ישלם לכל אחד ואחד היינו משום שיועד צדאי שהוא חייב לאחד מהם אבל גבי צרי ושמא' יודה דפטור שאינו יודע שהוא חייב כלל: **דקתני עליה ומודה ר"ע**. ה"ה דה"מ למפדך מצברייתא אמאי מודה אלף ניחא ליה למפדך ממתימין דיצמות אמתימין (6) (6): **התם דקא תבעי ליה הכא בבא לצאת ידי שמים**. לכאורה נראה דהשתא לא כרין לטעמי קמאי דאין חילוק בין כרך לאלף ל' כריכות ורישא דנותן מנה לזה ומנה לזה צבא לגלס ידי שמים וסיפא דקטנצבי ליה יהא מונח אף מללא קאמר אלף התם דקא תבעי ליה משמע דלא הדר משטויאל קמא וכן לקמן (ע"ב) דפרין נמי ומי אמר רבא צ' כריכות ה"ל למידק משמע דלא הדר ציה לך נראה דכולה מתני' איירי דבהא צבא לגלס ידי שמים ולכן צרישא דהוא צבא לגלס ידי שמים מנה ולזה מנה ציה לגלס ידי שמים וסיפא דצכךך אחד כיון דלא ה"ל למידק אפילו צבא לגלס ידי שמים אינו חייב ולרבי טרפון נקט צרישא אצו של אחד מכ' ולא נקט אחד מכס לרבותא דאפילו שמא צבא לגלס ידי שמים ולר"ע נקט אצו דמשמע שמא ושמא לך אינו חייב אלף לגלס ידי שמים כדאמר לקמן (ס) דצשמא ושמא אינו חייב לכל אחד ואחד לר"ע מדיעא אפילו שמא צבא לגלס ידי שמים ור"ע צרי ושמא ואפילו חס מדיעא חייבין לר"ע דמתנימין אחי' כר"ע נמי דקאמר לקמן (ס) ממאי דמתני' דהכא ר"ע היא ועוד דהלכה כר"ע מחבירו וצסיפא דלא נקט שני אצומיכס הפקידו לרבותא לא מני הכי דל"ע ר"ע מדיעא אצו צבא אפילו לגלס ידי שמים ואפי' לר"ע כיון דלא פשע דלא הוה ליה למידק ולא מחייב ר"ע מדיעא אצו צבא ושמא והיכא דהוה ליה למידק אצו צשמא ושמא אפי' צבא לגלס ידי שמים והיכא דלא הוה ליה למידק פטור אפי' לגלס ידי שמים ואפילו צבא ושמא ור"ע דצפרק הגול קמא (ב"ק דף קג: ושם קד. ד"ה שכבר) קאמר מעשה צחוקת אחד צבא לפני ר"ע ואמר ליה הנח דמי מקחך צנייה וכי לא צעי חסיד לגלס ידי שמים וי"ל דר"ע אמר ליה שק"י הדין ואת התם דפרין אמתימין דקתני הגול מחבירו שהו פרוטה ושבע לו ויליכנו אחריו אפילו למדי ומוקי כר"ע כו' ומאי איריא נשבע אפי' הודה נמי

צווח **דמניח מודה ר"ע כו'** ומאי פריך והא חוקמי צרייתא דמודה ר"ע צבא לגלס ידי שמים ומאני' דהתם מיירי להציא גזלו למדי (ע) דמתני' דהתם יא לא לך פריך דצבא צעועה ולא קרנן כרין להציא גזלו למדי אם רוצה לגלס ידי שמים:

ל"ה א מיי פ"ד מהל' גולה ואבדה ה"י י סמך עשין עג טושי"ע ח"מ ס"י שפ"ה ספ"ג:
 ב מיי פ"ה מהל' טעון ונטען ה"י ו:
 לו ג מיי פ"ה מהל' שאלה ופקודו ה"י ד ועי' צמ"מ סמך טעון פ"ה טושי"ע ח"מ ס"י שפ"ה ספ"ג:
 לו ד מיי שם טושי"ע שם ספ"ג:
 ל"ח ה מיי שם טושי"ע שם ספ"ג:
 ל"ט ז מיי פ"ד מהל' גולה ואבדה ה"י י סמך עשין עג טושי"ע ח"מ ס"י שפ"ה ספ"ג:
 ס"א

הגהות הב"ח

(6) תוס' ד"ה דקטני וכו' אמתימין דהכא ספ"ד:

גליון הש"ס

בתנאי' אלא הכל היא מונה. עיין גיטין דף מד ע"ג מוס' ד"ה נטייה: נמרא פקדון אמאי קריית' עיין גיטין דף כב ע"ג מוס' ד"ה ממונה: תוס' ה"ה דר' רבתי וכו' ה"ה דר' ה"ה לטפדך. ובה ענת דף עט ע"ג ועיין בתוס' שם ד"ה והא:

מוסף רש"י

א"כ מה מספיד הרמאי. ולמה יודה הרי קיבל את שלו, אלא הכל יהא מונה. ויפסיד הרמאי (רש"י ג). מניח גזילה ביניהם. ולא צע' לאחמיו ליהיה וקני צממא לפניו שחי הכעלים שם הוא (ב"ק ד"א). **בבא לצאת ידי שמים**. ור"ע צרי ושמא מנה מחייב ליה אלף מנת לפניה, מיהו יד עונש און יאל' עד ששלם לשניהם. דהא לאו לבעלים אחריה (ב"ק ד"א). וכוון דקא מודי דודאי גזילה לא נפיק מני"ש עד דעביד השעה היכא דליכא קצת עענת צבא דהא גזיל' דע' דגזילה (ב"ק פ"ח).

מוסף תוספות

א. גבי מנה יש לו בידך והלה אומר איני יודע. מוס' הל"ש. ואפילו לרב הונא רוב יהודה אמרי התם חייב דשמוא ורבי ברי עדיך ומפקדון ממונא הכא מודי דאין צריך לשלם לכל אחד. מוס' ז"ק קג: ד"ה דמי. ב. דלכתחילה בא עמור לדון, אם הוא חייב מן הדין, וישוב מה שפעה עשה. מוס' ד"ה דמי ד"ה שכבר.

אין לך דרך לצאת ידי עברה אלא אם תתן לזה ק' ולזה ק', שמכל מקום השבתה הגולה לנגול עצמו.

6) יחיי ספ"א דקטני.